

ОТДАДЕН НА ДУХОВНОТО: КРУМ ГЕОРГИЕВ НА 90 ГОДИНИ

Слово, произнесено на юбилейната му вечер - 18 юни 2022 година

Уважаеми съграждани,

Взрастта не е порок, са казвали мъдри хора. Но в повечето случаи това звучи като успокоение за онзи, който е навършил определен брой години, но така или иначе е прекратил чертата на активния обществен, икономически или културен живот. И сега му остава да слуша сладките за слуха му приказки за пълноценно преживяното време.

Но в Стара Загора има един човек, когото с пълно основание можем да наречем Властелин над времето. Човек, който не се подчинява сякаш на природните закони и на деветдесет години продължава да бъде един от най-активните творци не само на културна Стара Загора, но и на България. Този човек ни е събрал тази вечер в емблематичната сграда на нашата опера, не само да се порадва на уважението и преклонението ни пред творческото му и обществено дело, но и да ни докаже, че за създателя на духовни ценности възрастта е наистина нещо абсолютно относително.

Този човек е академик Крум Георгиев, почетен гражданин на Стара Загора, фолклорист, композитор, музикант, поет, събирач на разпилените понякога духовни ценности, които народът ни е създал през вековете, ревностен пропагандатор на българското, на стойностното в днешното противоречиво време.

Зная, че за него наградите и званията

не са най-важното нещо в живота му. Защото, макар да са отражение на вътрешната работа на ума и сърцето, те са преди всичко нещо, което се вижда и отстрани. Но нека все пак ги споменем. Крум Георгиев е кавалер на голямата международна награда „Оскар“ за фолклор. Българското министерство на културата го награди с огърлието „Златен век“, то се присъжда за особени духовни заслуги. Крум Георгиев е член на Международната академия за традиционно изкуство. Носител е на „Кристална лира“ на Съюза на музикалните и танцови дейци. През далечната 1969 година получава орден „Кирил и Методий“ сребърен.

Както не един или двама български таланти, Крум Георгиев е роден в малък град, Кърджали, в семейство на тютюноработници. Но от малък има влечение към сцената. В четвърто отделение е цар Слънце в пиесата „Зорница и Вечерница“. И в тези ранни години разбира, че под светлината

Като десетокласник е режисьор-постановчик на „Царска милост“ от Камен Зидаров и „В полите на Витоша“ от Яворов. Влече го и музиката. Капелмайсторът Борислав Николов му помага да опознае и класическата музика: Вебер, Моцарт, Доницети, Щраус, Пучини... Естествено посоката може да бъде само една – Консерваторията. Завършва при Илия Йосифов оперно пеене, а след това и хорово дирижиране.

Така се случва често в живота: човек среща по-късно голямата си любов, след като е мислил, че преди това вече е преживял тази среща. Една голяма българска фолклористка Райна Кацарова го препоръчва на Филип Кутев, който привлича Крум Георгиев към тази негова истинска, макар и малко по-късна любов – фолклора.

С годините Крум Георгиев така дълбоко навлиза в проблематиката, че има своя собствена позиция, свое виждане по отношение на това народно богатство. Фолклорът според нашия юбиляр не е само песен, танц и слово, обреди, обичаи, митове и легенди, хранителна култура, той е преди всичко духовността на народа ни. И Крум Георгиев води понякога истинска битка да опази родния фолклор от криворазбрани модернизации или подражание на чужди образци, както и против привнесени идеологически влияния.

/на стр. 2/

ТАЗИ ГОДИНА СЕ НАВЪРШВАТ 145 ГОДИНИ ОТ
СТАРОЗАГОРСКИТЕ КЛАНЕТА. НЕКА СИ СПОМНИМ
С ПОКЛОН ЗА ИЗБИТИТЕ НАШИ ДЕДИ ОТ
СТАРОЗАГОРСКО И НОВОЗАГОРСКО.

Йордан АТАНАСОВ

ПРЕВРАТНОСТ

Усещане за свобода жадувана се носи
пред облаците тъмни на войната.
Началото на битките е, но въпросите
пулсиращи светулки са... - в сърцата.

Струи надежда. Във зачернената нива -
душата българска - надеждата попива.
Във този град със много имена описан
днес кръст и нож до пистолета дишат.

Потайна радост в улиците му извира.
И заралии чакат оня неизмислен час,
когато тук ще дойдат руски богатири
и ще ечи небето от славянски глас.

Очакване и страсти. Сега е времето.
Сега страхът дълбае ями във тирана.
Славейков-старши сбира млада смяна.
И никне свободата като житно семе.

Не знае още за превратността градът:
че утре турчинът ще му пролей кръвта,
и ще бесней от бяс над бащино огнище.*
И как от този град не ще остане нищо.

Но този град с годините възражда всичко:
площади, улици и къщи, южен смях...
И аз, макар поет незнаен, имам лично
живот отдаден в него със любов и грях.

* На 19 юли 1877 г. Сюлейман-паша посича над 2500
старозагорци в храма „Света Троица“.

ОТДАДЕН НА ДУХОВНОТО АКАДЕМИК КРУМ ГЕОРГИЕВ НА 90 ГОДИНИ

/от стр. 1/

Нашият съгражданин разгръща пълноценно своя потенциал на ръководител на фолклорни колективи в почти цяла Югоизточна България: Димитровград, Хасково, Ямбол, Сливен, Казанлък, а от 1990 година и в Стара Загора. Тези градове стават жалоните, които определят нелекия, сложен, но вдъхновяващ творчески път на Крум Георгиев. Той е организатор на фестивали, на прегледи на народното творчество, член е на журита, идеен вдъхновител на десетки фолклорни инициативи. Ансамбли, хорове, маскарadni игри носят почерка на този талантлив ръководител.

Битките, които води Крум Георгиев с недалновидността, с прибрзаните и често пагубни официални решения в сферата на културата и в частност на фолклора и художествената самодейност са не една и две. През 1990 година с един замах са закрити центровете за художествена самодейност. А това са организаторите на любителската художествена култура изпадат в безтегловност. Но Крум Георгиев не е от хората, които лесно губят битките, щом те са за справедлива и достойна кауза. Той е един от хората, които решават да се създаде Обществото за фолклор, инициатива, подкрепена от съмишленици. Това общество е спасителният въздух за народното художествено творчество. Кой би бил по-достойният председател от Крум Георгиев? На него му е гласувано доверието на учредителите.

На личното творческо досие на нашия съгражданин са записани Международния танцов фестивал в Стара Загора, ежегодно се възпроизвеждат Маскарадните игри, празник за стотици кукури от различни селища, Крум Георгиев създава Танцов ансамбъл към Тракийския университет, името на Крум е сред създателите на Клуба за народни хора в Община Стара Загора, активно участва в организирането на националния тракийски събор „Богородична стъпка“, помага на хората от Старозагорските минерални бани да направят Еньовденския фолклорен събор. На Крум Георгиев е инициативата да се направят карнавалните игри „Кукериада“ в Ямбол. Той дава идеята за възстановяването на хасковската „Китна Тракия пее и танцува“, един от основателите е на Детския фестивал „Върбова свирка свири“ в Болярово, негова е инициативата за Петропавловския събор в общините Велико Търново, Лясковец и Горна Оряховица...

Казват, че на почтена възраст у човек се възражда и расте любовта към най-малките, към децата. Нима чувствителното сърце на Крум Георгиев може да не откликне на тази благодарна публика. Поетичният му талант създава чудесни стихове за най-малките. Няколко негови стихосбирки носят любопитните и събуждащи интереса на детската аудитория книжки: „Бягай,

Зайко“, „Подадена ръка“, „Песнички и забавалки“, „Зрънча за посев“, „Децата от нашия дом“, „Песни, стихове и забавалки за деца големи и по-малки“. Към последната книжка има диск с песнички, композирани от автора. Отдавнашна мечта на Крум е да се възпитава у децата и младите хора любов към изкуството не формално, а с отдаденост, каквато той самият притежава. Бъдещето на България е ръцете на просветените, благородни, пръскащи светлина момчета и момичета. На тази своя мечта той е посветил много от времето си през годините. По време на пандемията сътворява третия си и четвърти албум за деца с песни по негови стихове.

Ще го срещнете в градската градина да се движи достолепно с култовия си сферата на културата и в частност на фолклора и художествената самодейност са не една и две. През 1990 година с един замах са закрити центровете за художествена самодейност. А това са организаторите на любителската художествена култура изпадат в безтегловност. Но Крум Георгиев не е от хората, които лесно губят битките, щом те са за справедлива и достойна кауза. Той е един от хората, които решават да се създаде Обществото за фолклор, инициатива, подкрепена от съмишленици. Това общество е спасителният въздух за народното художествено творчество. Кой би бил по-достойният председател от Крум Георгиев? На него му е гласувано доверието на учредителите.

Един поет определи Стара Загора като „град на мечтите“. За да остане такъв нашият град, най-важни са хората му. Такива като Крум Георгиев, които този посланик на красотата, на духовността, на българското. Човекът, който умее да хвърля мостове между минало, настояще и бъдеще.

Покланям му се ниско. Гордея се, че го познавам!

Таньо КЛИСУРОВ

Крум ГЕОРГИЕВ

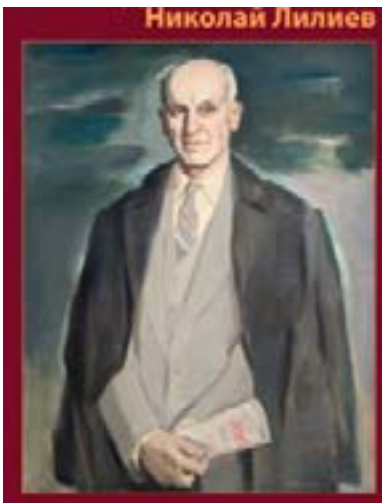
РОДЕН КРАЙ

Земьо моя, обич несправнима,
в твойта пазва към прекрасен има,
под крилото топло на Балкана
хубост неагледна е събрана.

Вее вятър свеж откъм горите
и ухаят билки лековити,
слънцето да стигне – в небесата
се въздигат ято подир ято.

С викове и смях децата боси
газят пъстроструйните потоци,
а недрата коренчета впили,
посевите плод са народили.

Ида ли в чужбина, се завръщам
в края роден, в бащината къща.
Влата е в сърцето и в душата
любовта към теб, Родино свята!

IX НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА ПОЕЗИЯ „НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ“

Целта на националния конкурс за поезия „Академик Николай Лилиев“ е да подпомага и популяризира поетичното творчество на автори над 18 години.

Конкурсът се организира от: Община Стара Загора, Дружество на писателите – Стара Загора, Фондация „Космос – Димитър Брацов“, Регионална библиотека „Захарий Княжески“.

Провежда се всяка година с подкрепата на Народно читалище „Николай Лилиев“ – 2005 – Стара Загора и Народно читалище „Даскал П.

Иванов – 1988” – Стара Загора.

В състава на конкурсното жури влизат утвърдени имена от съвременния литературен живот.

Медийни партньори на конкурса са списание „Птици в нощта“ и вестник „Литературен глас“. Условия за участие: Конкурсът е анонимен, на свободна тема. Възраст на участниците: автори, навършили 18 години. Участие могат да вземат автори с творби, непубликувани под каквато и да е форма към крайната дата на кандидатстване. Всеки автор изпраща имейл, съдържащ до 3 (три) поетични произведения на електронен адрес: n-liliev@abv.bg в срок до 10 септември 2022 г. Писмата (имейлите) трябва да съдържат заглавие, относно „За конкурса“ и два прикачени файла: единият – с трите стихотворения заедно; другият – с личните данни на участника (три имена, дата, месец и година на раждане, пощенски адрес, телефон). Представените лични данни служат само за целите на конкурса, за идентифициране и награждаване на победителите.

В конкурса не могат да участват: членове на конкурсното жури, организатори на конкурса, носители на първа награда от предишните издания на конкурса. Отчитането на резултатите от конкурса става на 1 октомври – Ден на българската поезия. Церемонията по награждаването е част от Есенните литературни Стара Загора 2022 г. Изпращайки творбите си, авторите се съгласяват имената и творбите им да бъдат публикувани в социалните мрежи, печатни и електронни медии в публикации, свързани с конкурса.

Награди: Първа награда – Награда на Кмета на Община Стара Загора

Втора награда – Награда на Фондация „Космос – Димитър Брацов“

Трета награда – Народно читалище „Николай Лилиев – 2005“

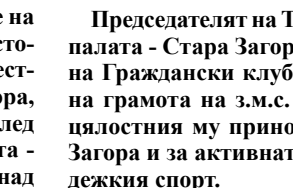
Наградите са парични. По преценка на журито се връчват и поощрения от Дружество на писателите – Стара Загора и Народно читалище „Даскал Петър Иванов – 1988“. Всички лауреати от конкурса получават почетна грамота.

ИЗЛОЖБА ПОКАЗВА СПОРТНАТА СЛАВА НА СТАРА ЗАГОРА

Изложба Спортната слава на Стара Загора беше открита тържествено на 17 май 2022 г. в сградата на Регионалния исторически музей в Стара Загора. Тя ще остане експонирана до 31 август.

ския спорт (получи я проф. Димо Гергинов, председател на спортния клуб към Тракийски университет) и з.м.с. доц. Георги Белчев, преподавател в Тракийски университет и ветеран от Футбол клуб Берое.

Председателят на Търговско-промишлена палата - Стара Загора, който е също и член на Граждански клуб ЛНПА, връчи Почетна грамота на з.м.с. Александър Томов за цялостния му принос към спорта в Стара Загора и за активната му подкрепа на младежкия спорт.

Специален поздрав към присъстващите направи старозагорската актриса Дяна Найденова, която също пожела успех на изложбата и на спортистите!

Инициаторът на изложбата - Граждански клуб ЛНПА - за 11-та поредна година организира в Стара Загора Детски спортни игри Старозагорски олимпийски надежди. Участници от тези игри вече се изявяват в големи състезания, печелят отличия и разнасят спортната слава на Стара Загора. Търговско-промишлена палата - Стара Загора също подкрепя инициативата и през годините е активен двигател за провеждането на Детски спортни игри Старозагорски олимпийски надежди.

ПОСЛЕДНИТЕ ДУМИ НА КРИСТИАН ТАКОВ – „НЕ СЪМ ИЗГУБИЛ НАДЕЖДА...“

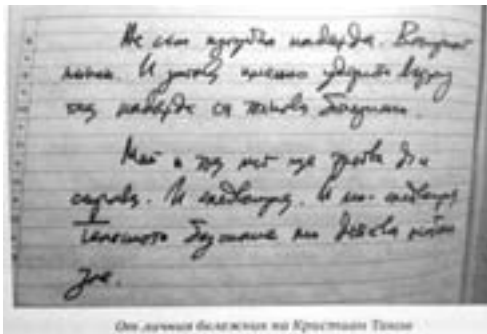

Ангела ДИМЧЕВА

Разгръщам дневника на доц. д-р Кристиан Такъв. Ученият-юрист, ораторът, бунтарят, интелектуалецът, който от 11 юли 2017 г. потърси нови приятели и последователи в Отвъдното измерение... Надеждата беше най-сидното му лекарство.

Ето последните няколко реда, написани от ръката му в болницата в Панагюрище, ден преди фаталния край:

„Не съм изгубил надежда. Всъщност никак. И затова именно ударите върху тая надежда са толкова болезнени. Май и тоя път ще трябва да се справя. И следващия. И по-следващия. Телесното безсилие ми действа особено зле.“

Кристиан Такъв: „Справедливостта се създава не само от правосъдието. Тя се създава от морала, от обичта, от приятелските връзки, от религията.“; „Различавайте човека от делата му: тях дамогосвайте, него привличайте. Не отричайте никому шанса да се покае, поправи и развие.“; „Направеното добро при реформите винаги е естествено, а допуснатите грешки – всякога непростими.“

Посвещавам на Галия Йончева и на уникалната личност Кристиан Такъв това стихотворение:

ПОЛЕТЪТ НА КРИСТИАН
На Галия Йончева

Облечи си бялата рокля, мамо,
за да избия ужасена смъртта...
Обгърни се с балони от вяра, Галия,
за да бъдеш моя ден през нощта...

Изпрати ми песен без ноти,
която само ти си ми пяла в зори.
Тя попиива в кръвта ми и топли –
тя е втората моя душа – еликсир.

Изтерзаното сънче примигва
зад паднали на колене хребет.
И само аз над него се въздигам
с крила от думи, които не изрекох...

Преди да съм юрист, аз бях молитва –
роден от Галия, продължавам в Галия.
Все вярвах, че дълждът от злост ще мине,
че жребият не може да е казън.

Коварство и любов, и пак очакване,
виси на косъм истина и право...
Денят ми бе декор

на предвещан спектакъл.
Бях просто Крис - без грим и лаври.

И сам, в ръждивия плам на гората,
завинаги оставам вашият приятел Такъв.

Без ред.: Кристиан Петров Такъв (1965 – 2017 г.) е български юрист и университетски преподавател, доцент по гражданско, семейно и търговско право в Юридическия факултет на Софийския университет и в Юридическия факултет на Великотърновския университет.

На 11 юли 2022 г. на Моста на влюбените до НДК бе открита изложбата „Моралът е добро“ с авторски фотографии на големия юрист, университетски преподавател и общественик доц. д-р Кристиан Такъв. Експозицията представя 60 кадъра, подбрани от над 20 хиляди снимки, направени в различни периоди от живота му. Всички фотографии са съпроводени от септеници на покойния доц. Такъв, посветени на правото, справедливостта и културата. Организатор на изложбата е Веселин Диманов.

Димитър МИЛОВ

РУБАИ

(Из „Горчица тетрадка“)

Към себе си ти пак тръгни,
че този път е най-далечен.
Недей ти другите вини, че блян остава
Пътят Млечен,
че там разхождат се звездите,
а тука злото все следи те.
Или към себе си тръгни – или на гибел си обречен...

И както тръгнал е светът, такава мисъл те опарва:
за грешките ще ти простят, но никога за твоята дарба.
Но тебе хич не те е еня – какво, че се светът променя.
По-важно е за стотен път един човек да ти повярва.

От извора, от който пих – пак блика бистрата вода.
Тук засяждат си утолих – и стига ми за сто лета.
Сега пред него коленича, тъй както влюбен пред момиче.
Душата ми със порив тих пак гребва шепта свобода.

– Със тая мъдрост в твоя стил – ти давах ми сега урок:
към другите да бъда мил, към себе си да съм жесток.
Това не е ли парадокс – това не е ли воведил? –
– Животът винаги е мил, макар да е така жесток.

Защо ли всеки теб те търси – изпадне ли във нужда пак,
дали защото ти добър си, или защото си глупак?...
Не знам дали си с мен съгласен, но отговорът нук е ясен:
как глупава е, че добър си – как умно е, че си глупак.

Разбираш сам, че не е лесно, когато правиш равностметка
и трябва да постигнеш честно – ей тъй, отметка след отметка
пресмяташ как си ти живял – какво си взел, какво си дал,
да няма нищо неизвестно – че ти ще плащаш тая сметка.

Как радват малките неща – как радва този изгрез ранен
и хляба топъл от пеицта, и виното със вкус уханен...
Голямото – разбрахме ние, че в малките неща се крие.
Аз вдигам тост за обичта, макар и да изглеждам странен.

Следа е дълъжен да остави човек, дошъл на този свят –
дали ще бъде с мишици здрави, или ще бъде с ум крилат.
Той може да е зреник свят или светец с реховни нрави,
Следа е дълъжен да остави във паметта на този свят.

Един съсед вари ракия, свеценоедства в този час
и без да вдига аделия, той влага творчество у теб наплат.
И казва ми с пресипнал глас: - Не е живот, а проклетия,
но само глътка цом отпия – на седмото небе съм аз.

Не ни остава време грам – аз знам това от опит личен.
Все тичаме насам-натам – животът стана динамичен.
Отлагаме за утре срещи – позор за всички ни и срам!
Човекът става все по-сам, а този свят – все по-безличен...

С когото в радостта си бил, в скръбта ти вдън земя изчезна;
скръбта, с когото си делил – при тебе идва с мисъл звездна.
И ти пропадаш сякаш в бездна – на себе си не би простил,
че грешно в радостта си бил със онзи, който в миг изчезна.

Една любов ще те спаси от всички скърби и неволи.
С целувка тя ще покоси тревожите у теб наболи.
Щом сваля слънчевите иноли, за нищо ти не се коси,
че тя със своите коси ти сплита вече ореоли...

Дървото хич не го е грижа – такава му е участва,
че есенна с опашка рижка му смета всичките листа.
Щом коренът му е в пръстта и сухите му клони стрижка,
навярно с пъстроченна риза ще ме дари през пролетта.

Какъв е, Боже, този свят – какви илюзии все гони,
във този вечен кръговрат със тези времеве сезони?!
А ти поседнал си на двора за малко сладостна отмора,
над теб черешовият цвят – като минутите се рони...

Радка БАЕВА

* * *

В здрача на късната есен
между вчера и утре живея.
Между тях
е затворено моето днес.
Днес съм истинска,
днес дишам и пиша
редя стихове -
куплет след куплет...

Стефанка МИРЧЕВА

СЪРЦЕ

Намерих сърчице – едно такова
омачкано, на плочника лежеше.
Докоснах го, тежеше като къс олово,
но още топло, още живо беше!

Прегърнах го, сърцето се разлика.
Разбрах – от сълзи беше натежало.
То къшей милост може би бе чакало,
в огнище пепелно да разгори пожара си.

Погледна ме с очи дълбоки, искрени.
Почувства в мен другар, разочарован
от мътните води на „тихи“ пристани,
просмукали душата до основи.

И моето сърце бе тъй захвърляно –
о, колко пъти – право на боклука!
От демонски езици бе опърляно,
от удари предателски напуквано...

Ала научи си с годините урока –
отдавна разпознава честността,
надушва и потайните бърлоги,
ухачи на карамелена лъжа...

На плочника двамина бяхме вече –
боецът стар със своя ученик,
един на друг в обет безмълвен вречени
докрай, до сетен земен миг!

* * *

Вечерта е пристанище на моя ден.
Завръщам се добра и уморена,
а радостта ми като стрък зелен
расте със сила удвоена.
Затворя ли очи аз пак ви виждам,
зора и птици в моя път.
Посоки нови и различни
отново тихо ме зоват.
Знам, няма да ми стигнат дните
пътеките да извървя.
И през нощта пътувам аз с мечтите
по четириrete посоки на света.

* * *

Приличам на остър камък
и с времето спора на ти
Такава съм най-истинска, макар че
понякога истината горчи
Такава съм вярна на себе си
дори когато греша
на живота в сложните ребуси
пак е искрен смехът ми
и вървя под дъжда
да поема готова
и риск, и тревога,
последния залък с
птиците да разделя,
а на хората
обич да дам
и огън.

* * *

Триножник, бяло платно
върху статива,
до него - палитра.
С ръката си бледа -
ръка на художник,
смесва дръзко боите
и шрих подир шрих,
усмихнат,
с влюбен поглед рисува
абстрактна мозайка
от мисли и чувства.
Рисува себе си и света,
своя живот динамичен,
стръмните дни,
будните нощи
и на живота
светлотъмните полюси.

худ. Марио ЖЕКОВ, Пейзаж

ЧИСТКА

ВЪЛЧО-МЕЧА ПЕСЕН

„...как Стоян Мамин скътал
за зимнина вълче месо – 18 буркана!...“
Рашко Стойков

Буркани стягай ти, народе,
от вълче, мечешко месо!
Поредна криза днес прободe
финансовите небосводи
на тихото в дома гнездо.
Ала не смей да ги сваряваш
върху модерния котлон.
Озъбен, Токът дебне здраво
и не допуска чуждо право
е на джоба хегемон!
Обаче и Газта се киска,
подобно вещица същинска.
Под синкавите си одежди
спотайва тя мерици грешни
със Него да се състезава,
предимство да не му отдава!
Та, хора, стягайте се всички
за оцеляващи игрички!
Да лъснем древните кюмбета
на живота да отдам
от сърце, съвсем безкористно
своята човешка дан...
Ако грях е туй, се вричам
с още земни грехове
своя образ да обкича,
дорде Ти ме призовеш!

Пък екологите отявлени,
щом са против – да плюскат камън

* * *

С «Добра среща!»
пътника уморен поздравя.
Покажи му извор
със сладка вода.
Цвете красиво
на непознат подари,
дай на гладния хляб,
а на тъжния покажи
пътя до най-близкия храм.
Топла дума, приятелски жест,
поглед, който дъха ти да спира
имат смисъл на блага вест
и отключват в сърцето
светлина и надежда.
Отдавна е писано -
преди много лета:
«Човек и добре да живее - умира!»
Важно е да остави следа,
за да го помнят живите.

Георги ИКОНОМОВ

КОСАЧКАТА

Когато някой слънчев летен ден
косачката ме посети внезапно,
аз ще ѝ кажа, че съм примирен,
но е красиво пустото му лято...

И ще ми се на всякаква цена
за сетен път зората в росна утрин
да срещна покрай някоя река
и недалеч от водопадче шумно.

В гърдите си да сетя тежестта
на йодни пари – сутрин край морето...
В усмивката ми някоя жена
божествен огън свише да усети...

Да мигна със клепачи още миг,
да бие още с удари сърцето...
Но знам – това ще бъде само вик,
отправен във безкрая на небето!

ПЕПЕРУДИ

Момиче – с пеперуди вместо мигли –
спокойна вечер днес ми пожела.
Спокойна ли? За друго спрях да мисля!
Сънувах миглите и вечерта!

На сутринта – отчаян и изтръпнал –
събудих се, а беше още здрач.
Цветята ми за тези пеперуди
бе окосил извечният косач.

И няма как във моята градина
да качнат. Аз съм вече твърде стар...
А те са гладни! Другаде ще пият
от млади росни цветове – нектар...

КОЙ ВЯРВА В ДУХОВЕ

Вратата се прозя. Нощта замърка.
Щурците скъсаха от ужас

всички струни.

Луната се търкулна като търтей
от вятъра и сенките целуна.
С ръждасал глас обади се ведрото
от дъното на кладенеца тъмен.
Светулките угаснаха, защото
нагоре пътят беше много стръмен.
След миг покой – от кръска на жаба
избяга тишината разгневена...
В такива лунни нощи, на жаравата
играят нестинарки по полето.
На сутринта съборих от комнина
метла със дръжка лекичко прогнила.
С какво ли Баба Яга си замина,
щом коня си на покрива е скрила.

СЪРЦЕ И ДУША

Аз даже вече и не помня,
кога за първи път омаян –
на влюбен в глупавата роля
и не в театър, а във стая
усетих любовта. Но раната –
душата нося и мога да ви я покажа...
Е, не във нея е въпроса,
защото важното във плажа
морето е, а не солта.
До тази рана има друга,
до нея трета, после още...
Комплект от моята съпруга...
Приятелки и птици нощни...
Но стига за това. Не искам
в старото да ровя – очи с плача си да
подуя.
Сърцето ми гори за обич –
душата ми не ще да чуе – СЪДБА

ПОТЪРСИ Я

Не тъгувай горещо ти мое сърце!
Не тъгувай, че пак си самотно...
Щом любовната песен във тебе замре –
започни я на нов глас! Отново...
Половинката сфера ще търсиш
до гроб със надежда и тя да те търси...
Недостатъчен – казват – е този живот
за това, но пропускат откъдния...
По нетленна от мене и тебе е тя –
тази жажда за миг съвършенство.
Аз не вярвам да има на тази земя
по-възвишена, искрена земност!
Полусферите бързат по свои дела
и поглеждат те недоверчиво...
Нейде там – между тях се намира
и тя – потърси я сърце! Не унивай!

СТАРТОТО ДЪРВО

Птици много има в моите клони
славейче, но ти си ми единичко.
Болката от мене как прогони?
Как ме учиш нежно да обичам
с тази проста песничка, която
сбрало си във малкото си тяло?
Сигурен съм, че и цяло ято
щъркели не би ми я изпяло!
Не, че пролет викаш със гласа си,
не, че зимата от тебе бяга –
няма ли те – мрачен и навъсен
стволът ми е и така ме стяга
в мъртва хватка, че души ликото –
соковете жизнени ми спира.
Славейче – качни на мен, защото
аз без твойта песничка умирам!

ПАК ЛЮБОВ

Любовта е тежест във стомаха,
страх, надежда, болка и мечти...
Тръпнещо очакване във мрака,
страстни устни – рано призори...
Любовта е болест... Диагноза...
И не е открит за нея лек...
Тя е песен, стих, червена роза,
камък, облак, планина, човек...
Любовта е ледена жаравата...
Пролет, есен – нито миг покой...
Жарка пот от декемврийски вятър,
хладни тръпки – посред летен зной...
Любовта е изворчето цветно,
скрито във висока планина...
Казват, че до там било далеко,
но е сладка най-далечната вода...
Любовта е семенце посеято...
Боксов мач... Закачка... Просто смях...
Любовта – единствена, която
грешница е без да бъде грях!...

Румел СТОЯНОВ представя:
ДОБРЕ ДОШЛА

Горнооряховското село Драганово,
световно известно и като Рио Драганейро,
Драганфурт на Янтра, Драганфрут, е
учудващо роило на люде пишещи: Асен
Разцветников, Камен Зидров, Владимир
Русалиев, Борис Каменов, Боян Мага,
Йордан Атанасов, брат му Пеню Цонев,
Петър Иванчев, Илия Гогеv, проф. Стефан
Станев, Емил Попов, Георги Александров,
преводачката от унгарски Николина
Атанасова, Красимира Марчева, че и моя
смиреност. Сред моя низ трябва да посоча
живеещия в Будапеща Тошо Дончев, който
оглавяваше Унгарския културен институт
в Софи, и виенчанина поет и преводач
Георги Бонев. А прибавим ли останалите
драгановчани, боравещи не художествено,
а научно с езика нам насущний, езиковедо
проф. Христо Първев, историците проф.
д-р Вера Бонева, доц. Костадин Пенчиков,
Иван Суваджиев, едва ли имаме друго
селище с толкова словесници на глава от
жителиите.
Сега към тая поредица се прибавя Данила
Райчева. Майка ѝ Светла Джиситерева до
смъртта си преподаваше фолклористика
във Великотърновския университет „Св.
св. Кирил и Методий“, в който дъщерята
завърши английска филология, но е учила в
Драганово, с което я свързва и детството.
Данила пише разкази, с един от тях,
„Мария“, спечелва награда в Националния
конкурс за исторически разказ Дончо
Родев. Но Данила е поетеса и като такава
я представя „Литературен глас“, където
се явява първем. Тя има неиздаден сборник
разкази, но понеже са дълги за вестника,
представяме я с поетични творби заедно
с поздравления за здраве, щастие и успехи
в повестователното, стихотворно и
преводаческо поприще.

Никола АПОСТОЛОВ

НЕ ИСКАМ

Изглеждам всеки ден до капка.
Тече от мене мъжка пот
и сладка ми е всяка хапка
в солта на земния живот.

И с моя хъс се боря даже
с кошмарите на болен сън.
Филпийка утрото ми маже
и пуска ме в деня навън.

Заривам пясъчните кули
с парченца от накъсан ден.
Не искам да съм куп от нули,
а ред от единици в мен!

Данила РАЙЧЕВА

БЕЗСЪБОТНО

От петък във петък
се вливам през пасища.
С острия ръб на неделния пек
изпичам на дните си сивите краища
в тихата сладост да бъде човек.

На петък прилича скорецът на покрива.
В петъчен прах се раздухва денят.
Обесен висн на ръцете ми молива
- без(д)умен монах пред напълпила гърд.

Безсъботна скачам от заран на заниз.
Горчив е на тихата сладост зъбът.
Петък без сол е бездушен любовник,
който чертае безмолвен път.

Напуква се в белите листи живота ми.
Чака скорецът за шена трохи.
В петък угасват безпътните спомени.
И тихата сладост да бъдем горчи.

СВАТБА

Небето гърми своя есенен тъпан
И виното в бъчи кипи.
Септември се жени във есен окъпан,
с премияна от жълти липи.

Търкаля шинарки надолу по хълма.
По облаци розови спи.
Със дъжд и смокини градът се преплъва.
По жиците дремят пегли.

Кръстовден постила килими от грозде
И кани на сватбата Бог.
Клепалото стене и в шест ще започне
Без сватове, булка и род.

Септември ще чака самотен на хълма.
Септември - по-златен от мак.
И събрчила чело най-късната жътва
Надменно ще викне - "Глупак!"

ЖИВОТ В НЕСРЕТА

Животът- хубав или лош,
е като снопен чер голош:
подгизва даже и те свлича,
и без дори да те обича.

А ти се чудиш до сълза
и как животът те върза:
живееш грешно в битието
и си разваляш досието.

И все се мъчиш до възбог
във календара сух и строг,
да се издигнеш нависоко
и да живееш нашироко.

Във тази мисъл ти гориш
и пак забързан все вървиш
през рОнове,засади, дупки...
На силните им правиш чупки.

Додето тъй болав и крив,
във този век и сляп, и див,
по пътя гушваш и букета
в една измамност и несрета...

Юлия ВАПЦАРОВА

ЖИВОТЪТ Е ХУБАВ

Изстрадах на детската болка гнева и с нея безсънно се сраснах. Горчивото чувство за чужда вина полека, полека угасна.

А после възторг и надежди посях и с устрем стремглав, неспокоен, аз своята младост прилично живях. По начин доволно достоен.

Очите ми пееха весел рефрен: „Животът е хубав! Дори съвършен!“

Смених неусетно небе със земя. Задъхано тичах на място. А в моята тиха и страшна душа ми ставаше дяволски тясно.

Повтарях замислено своя рефрен: „Животът е още пред мен!“

В сърцето ми белези трайни личат, защити с омраза и нежност. Маскирани рани потайно горят, пропихи с нехайна небрежност.

Румел СТОЯНОВ

ДОСЕЖНО КИРИЛИЦАТА

Icons of Russia. Russia brand book, издателство Kremlin Multimedia, 2011. Едроразмерно разкошно издание, в чиято бележка четем: “Тая книга представлява от себе си едновременно и арт-албум, и енциклопедия. Тя е построена с илюстрации, лаконични текстове и концентрирани в същността на нещата. Смисълът на много символи и явления, свързани с нашата страна, е скрит зад пелена от заблудения и недомислици. Icons of Russia предлага да узнаем тяхното реално произхождение и значение, а също да видим мащаба на влиянието на руските достижения в културата и в живота на цялото човечество”.

Ето що гласи впечатляващата с краткост бележка, озаглавена „Кирилица“: „Създаването на славянската писменост възниква посредством глаголицата. Впрочем няколкократно са правени опити кирилицата да бъде изхвърлена и заменена с латиница. Това наумисал да предприеме самият Петър Първи, още и Велики, но в крайна сметка повелит опростяване на буквите (тъй нареченият граждански шрифт става и в 1919, вече при болшевиките след приемането и грегорианския календар и метричната система. Мощна латиноазбучна вълна подемаат комунистите през 20-те години на XX век: между 1920 и 1929 с латински азбуки били ошаствени 50 от 75-те малобройни народи. В 1929-а са оповестени три държавни разновидности приспособености на латинските букви за руски език. Тия посетателства, за да не тръсна предателства, секват едва в 1930-а, кога Стояновидният Бащина туря край на поривите да бъде низвергната кирилицата и в СССР тя оцепява благодарение милдоливостта, проявена от най-безмилостния кръвопиец в човешката история.

МНЕНИИЦЕ

България и Македония усилено търсят като как да съчинят обща история, равнопоставено приемлива за двете страни. То щяло да облекчи отношенията между них, от което само ще

КОГАТО В ДУШАТА ТИ нещо умира, умира и част от света. Но споменът алчен коварно пулсира, заседнал без свян в паметта. Че живата болка е нещо реално, в което да можеш да впиеш зъби. А мъртвата болка мъчително бавно, заключила здраво железни врати, избухва във виещи, злобни снаряди, избухва спонтанно, когато си ще. И бягаш от нещо, което го няма, а къса, а къса душата на две...

ДАЛИ ПОРАСНАЛАТА ВЕЧНОСТ е вече поумняла? Надничаш с неподкупното око на спяна безпристрастност и неумолимо сее смърт и живот – междинни станции по дългия път към незнайното. И чака. И ние чакаме, докато бързаме, но точно какво, някой е забравил да ни каже. И плащаме с живота си, ранен от мигновения.

спечелят. Нарочна двустранна комисия току заседава досежно изправянето на кривите македонистко-български краставици. Понеже моя смиреност не съм удостоен с тая благородна тежба, отдавам се на празни умислици. Следните. Великобритания и Съединените щати с обща история не разполагат. Пък са водили един срещу други, война, кръвопролитие значи, то не им никак пречи да имат най-приятелски, плодотворни отношения. Франция и Англия блестят с ненадминемата Стогодишна война. Е как тя не ги кара да се карат и не ги подкороосва да съчинят обща история, която да обясни на англета и францеза какви са ги вършили техни дела в продължение и протежение на един век, че да стане веднъж за винаги ясно кой какво тогава е сторил, кой до колко и с какво бил е прав* или седнал? Тоя съществен пропуск* тоже съзирам между Германия и Франция: шо реки от кръв са взаимно си пусkali (достатъчно е да упомена Първа и Втора световна война), пък, глей, мола ви са, от десетилетия живеят най-дружески без никаквейша обща история. Че как е възможно? Мини, те го е. А Германия и Австрия како и они поминуват без обща история? Ирландски и английски дечиня как усояват родното минало при същия пропуск? Отвъдлантически държави били са по 300 и горинишата годишната владини от Испания (в Мексико по заповед на католическите архирей Диего де Ланда били изгорени, ей тъй, колкото да не безхич, 40 000 езически ръкописи), а сега мексиканците наричат оная иберийска държава Майка Испания. Бразилия и Португалия как поминуват без обща история? Защо през 1992-а, по случай 500 години от Колумбовото пристигане в Задоксаието, Испаноамерика и Испания не написаха обща история, че да обяснят взаимноизгодно какви са били ония три столетия? Румъния и Молдова оти се не хванаха за гушите, мигар няма какво да поделят, започвайки с езика? И тук спирам да вадя необорими примерченца , има ги колко щем и не щем.

Въз основа на горе казаното позволявам

РАНА

Докосвам плахо тази рана – частица от самата мен. Фиксира ме с оголен поглед. Не се променя. И не спори. Уверена и съвършена – фрагмент от грозен сън. Потулям я грижливо и усещам: в мен тя е най-истинското нещо.

ОТ ВЯТЪРА надежда си уших. От Слънцето – прегръдка, да ме топли. От сухата трева се изхитрих да пия полудели сокове... От шемета необуздан на риска възторг и свобода поисках. От пепелта, която тлее, изграждах огнени идеи. А в устрема неспирен на реките – енергия потърсих. И прикритие от всички невъзможни истини по тръпния ми път премислени...

си да мисля, че не липсват на обща история е спянка за успешно развитие на българо-македонските вземодания. Ще подкрепя становището ми с Гърция: нейните капиталовложения в Северна Македония заеха първо място в тая страна далеч, далеч преди Атина да й закачи прилагателното. И църквата недоумение във вид на питаие: лют спор водела десетилетия наред Атина и Скопие како да се именува скорошната държава, пък то никак не възпираше гръцки капитали да се ширят из Поварларнето. Как така? Много просто, наша поговорка обяснява случая, пък и не само него: кога се роди гръче, еврейска майка плаче, тъй като новодошлото ще бъде по-хитро от нейното чедо. Нали гръците са всеизвестно глупави, друга наша поговорка непонятно зашо гласи: грък ако не те излъже на отиване, ще те излъже на връщане. И сякаш то не е достатъчно красноречиво, ей я още една, подсилка: грък и на Великден излъгва. Та: защо гръците не изчакаха първо да уредят въпроса с наименованието на Скопска Македония, ами правеха каквото е за Гърция изгодно. Защо милдодратото не изчество не следва убедителния гръцки пример: исторически неуредици са едно, стопански интереси друго.

Скакво несъществуването наобща история спъва/ще българските капиталовложения в Македония да бъдат значително по-големи преди тя да северияся и после? Ако блде стъкмена обща история, она мигар ще тутакси рязко, скорострелно промени в такава степен обстановката изПовларнерето, че тя ще повиши чувствително българо-македонските стопански връзки? Как си го представяме: македонски предприемачи първо прочитат общата история и тя ги вдъхновява да работят со бугари? Може би обратно: тя, подир съответен прочит от нас, ще да осезаемо подтикне стопанските ни обвързки с македонци? Уви, не отсъствието на обща история спъва по-читавото развитие на общуването с югозападната ни съседка, а неналичието на задълбочена, дългосрочна стратегия за работа с нея, за жал, печал, срам, че да не тръсна позор, управленците ни карат на парче, с тъй обичния им кърпелжък, от днеска за нощеска. Да се запитаме: как, с какво досегашините заседания на комисията улесняват напредъка в най-важното за двустранното общуване: стопанското взаимодействие. Мигар само ние и македонците имаме преплетени истории? Нима Истамбул и Атина са в по-благоприятно положение досежно Кипър и отцепената му Турска република? Обнадеждаващото чакане на обща история напомня „В очакване на Голд“.

*народна мъдрост гласи: прав като възне в торба.

ЕДНА ИЗКЛЮЧИТЕЛНА ЛИЧНОСТ

На 24 юли 2022 година навърши 95 години една изключителна личност – проф. **МИНКО БАЛКАНСКИ**.

Роден през 1927 година в с. Оряховица, Старозагорско, той от дете е много любознателен и ученолюбив. В гимназията взема два класа за една година и така на 16 години става студент по химия в Софийски университет. На 17 години заминава за Франция съсвсем сам, с оскъдни знания по френски език и още по-оскъдни средства. Минко има голямо желание да учи в Екол нормал супериор в Париж, където е учил неговият идол Луи Пастър. По онова време в това супер елитно учебно заведение приемат само французи и затова той завършва Висшето училище по химия в Бордо. На 27 години вече е доктор на науките, а на 28 години става най-младия професор по физика в света. Оттук започват неговите изключителни научни успехи. Работи като др. на науките в института „Макс Планк“ в Берлин, а след това в един от най-известните институти по физика „Франц Хабер“, където преди войната работят 11 Нобелови лауреати.

След това започва международното му признание. Професор в Университета „Мария и Пиер Кюри“, гостуващ проф. в Калифорнийския университет в САЩ, проф. в Сорбоната. Има множество награди и титли, между които и най-високото отличие на Полша. Изнася серия от научни лекции в Япония, след това обучение на научни работници в Индия, където е член на Индийската Академия на науките, а по-късно изнася лекции в Австралия. Конгреси, семинари и посещения на лаборатории в Китай, където е заплнен от китайската култура и изкуство.

Професор Минко Балкански е автор на мемоарната книга „Устрем и воля“. Рядко се случва заглавие от две думи да отразява така пълно съдържанието на един пълноценен живот и съществуване на една житейска мечта. Книгата е написана като увлекателен роман, който показва, че с упорство, работа и вяра, човек може да постигне всичко. Не само физиката запълва живота на проф. Минко Балкански. Той е многопластова, ренесансова личност. Свири на

цигулка и пиано. Навсякъде по света, където живее, има пиана и рояли – в с. Крива Круша и с. Оряховица, в Париж и САЩ. Има задълбочени познания в класическата и оперна музика, също и в театъра. Компетентен ценител на изобразителното изкуство, горещ почитател на творчеството на Гюте още от младини.

Професор Балкански се връща в България през 1992 за да получи титлата „Доктор хонорис кауза“ на Софийския университет. През 1995 година реставрира бащината си къща в Оряховица и създава база на основаната от него фондация „Миню Балкански“. За родолюбивата дейност на проф. Балкански, за неговата просветителска мисия, за безкористната му благотворителност може и трябва да се напише отделна книга. В летните школи на неговата фондация се събират участници от цяла България и чужбина. Целта е да се събуди интерес и жажда за научни знания, гражданско образование, култура и изкуства в децата и младежите. Изискванията към тях са да проявяват изключителен интерес и мотивация. Ръководители на тези школи са изтъкнати професори и педагози, също архитекти, физици, астрономи, завършили престижни университети в Европа и САЩ. В езиковите школи по френски и английски език учениците работят с известни педагози и журналисти, реализирали множество световни образователни проекти.

За своите 95 години проф. Минко Балкански все още е изпълнен със свежи идеи и бъдещи проекти. Един философ беше казал: „Някои хора остаряват като галоши, а други като катедрали“. Позволих си да напиша това кратко „Похвално слово“ за една катедра.

Маргарита САПУНДЖИЕВА

Александър ЙОТОВ

ЕПИГРАМИ

РИТОРИЧНО

Отечество прекрасно, зашо със всичко си съгласно?

В ЛИТЕРАТУРАТА

Да пишеш кратко е най-сладко!

ДИАЛЕКТИКА

Тъкмо узреем, и... остареем!

НА ЗЕЛЕНО

Младите – на запад, старите – на лапад...

НЕДОУМЕНИЕ

Каква, каква държава – с народа си да се сражава!

П/ОБЪРКАН СВЯТ

Лъсна истината гола – да не знаем на Иванчо пола!

ПЪТ КЪМ СЛАВАТА

Как да нашумите, като не шумите?

ЗА НОВОТО ВРЕМЕ

Ще да е по-прилично, ако не беше толкова... демократично!

В ПАРЛАМЕНТА

Какво голямо борене – да ти плащат за бърборене!

ТРЕТА ВЪЗРАСТ

Как да я приема – открадна ми перчема!

КЪМ ЖЕНИТЕ

Колко бързо проглеждам, щом с очи на съпруг ви поглеждам!

НА ЕДИН ПОЕТ

Най се издаваш, като... издаваш!

Адрес: 6003 Ст.Загора, ул. Хр. Ботев 4

Главен редактор: Йордан АТАНАСОВ
тел: 042/649-110, GSM 0888 790 135
Редактори: Румел СТОЯНОВ, Иван БОЧЕВ
Красимира БОЖАНОВА

Издател: НЧ „Даскал Петър Иванов-1988”

E-mail: lit_glas@abv.bg

Интернет страница: literaturenglas.com

IBAN: BG14 UNCR 7630 1074 8633 90 BIC: UNCRBGSF

УниКредит Булбанк Стара Загора

Печат: „ЛИТЕРА ПРИНТ” АД - Стара Загора

Не се връщат и не се редактират материали!

Абонамент - само в редакцията

Ян ПОЛКОВСКИ

е роден през 1953 в гр. Берутов, Полша. Живее в Краков. Полски поет, журналист, активен деец на профсъюза „Солидарност“. Завършил е полска филология в Ягелонския университет, Краков. Дебютира като поет през 1978 г. Като активист на демократичната опозиция и независим издател, е интерниран по време на военното положение в Полша. Дебютната му стихосбирка е озаглавена „Това не е поезия“ (1980).

Ян Полковски е автор на над 17 поетически книги, както и на книги с проза и публицистика. По-важни стихосбирки: „Огън“ (1983), „Cantus“ (2009), „Горчивият час“ (2015), „Гласове“ (2012, второ изд. 2013), „Когато Бог се колебае“ в два тома, събрали най-добрите му творби от периодите: т. I: 1997–2017 и т. II: 2018–2022. Носител е на редица награди и отличия, между които: Кавалерски кръст на ордена на Възраждане на Полша за изключителните му заслуги в дейността за насърчаване на демократичните промени в Полша (2007); литературна награда „Орфей“ за поетическия сборник „Гласове“ (2013); държавно отличие Кръст на свободата и солидарността (2016); златен медал Gloria Artis (2018); държавно отличие орден на Белия орел за изключителни постижения в литературното творчество, за разкриване на истината за съдбата на полския народ, за защита на свободата на словото в Полша (2021).

СТИХОТВОРЕНИЯ ЗА ВОЙНАТА

ПРОЛЕТ

Размразената земя носи живота на безименното дете
Момчето в синьо палтенце
живее вече шест години

Зад гърба му стърчи дървен кръст
забит в пресния гроб на майка му
Момчето гледа напред
Вижда само това което го няма
това което никога няма да бъде
И себе си в средата
на нищото

В СРЕДАТА НА НИЩОТО

СЕЯЧ

Бос мъж пред дома си гледа
утринното слънце
От стъпалата му прорастват корени
и пият сила от приспаната земя
Свършва молитвата си
и тръгва надлъж през утихналия обор
през съзвездия от локви
влече след себе си планетата
сяда с нея мълчешком на трактора
прегракнал от тежката работа
и сеят заедно пшеница
Вечерта в избата на дома
сред грохота на влажната тъмнина
приведени над празното креватче
търпеливо чакат
докато се роди гладът
Чуват: из зад хоризонта
над царските златни куполи
се приближава неговата
пременена свита

31 март 2022

БЮРО, БЮСТ

Бях по-силна от женската си природа
така че не трябваше да избирам
между щастието на жената
и посвещаването на живота
за извайване на собственото ми изображение
в мраморите на Кносос на римските олтари
и разпилените кости на континентите

Разбира се понякога разтварях крака
и си позволявах да се забавлявам
с Григори със Сташек и Йоаким
но дълбоко в душата си
оставах добродетелна дъщеря на нуждата

Макар че съм майка
от гърдите ми никога не потече мляко
Деца си кърмех с чистата като кръв вода
на Дунав Волга Висла и Лоара
Синовите ми направо от корема тръгваха с факли
за да осветлят Райхстага
а любимите ми дъщери бръщолевейки в люлката
прелъстяваха Париж превземаха Зимния дворец
и пасяха коне в степите на Изток
които достигат по-далеч дори от погледа на Бога

Внуците? Грижех се за да израснат красиви
с полегати очи с бадемова
кожа която прелива във всички нюанси и никой
не би могъл да ме упрекне че попаднах в капана
на германската красота

Свързах ги заедно с братския възел на съдбата
която издигна нашата съдба
над пароксизма на народните събития
така че вече няма нито еврейн нито грък
макар да признавам че обаянието
на Вагнер и Ницше е оцеляло

Аз остарялата императрица на вековете
с книги написани на швабски
и на кирилица обучавам слабите
как благоразумно да губят
Не съм просто майка а орбита
по която подреденият свят
кръжи около Европа освободена
от полусъществуване
Утре във Владивосток ще я почета с венец
поставен на паметника на Гьоте
а в Лисабон ще се моля да се изпълнят
нейните намерения
заедно с Василий Велики

Днес вече в канцеларията
на Империята на бюрото стои
сърцето на планетата което бие тихо
в моя скромен бюст
от бял мрамор

ПЕСЕН ПРЕЗ СЪН

Живеем със смъртта по братски
слагаме я редом до хляба като нещо насъщно
полагаме бъдещето в нейния гроб
обраснал по границите му
с обикновен пролетник

Зовем я кой както иска
защото е безименна
Снимката ѝ носена в сърцето
прилича на въздуха

Нощем си слага маската
на нежна и тъжна любов
Гола и горчиво съблазнителна
танцува в ритъма на грохота на гаубиците

Сутрин поставя сиви корали
по телата на ранените от Русия
обвива ги със забрава
заслания лицата им с панихида

Преоблечена като майка прегръща
болните деца с нежността на куршумите
и украсявайки ги с къдриците на полетата
сладко си тананика в предверията на ада

ЖИВОТ С ВОЙНАТА

Сживихме се с войната
както с песента на лудата леля
сякаш нейните думи могат да понесат
всички човешки падения и възходи
и праха на съдбата която
не е възможно нито да се избегне
нито да се преживее

Сживихме се с нейните деца
които хлипат зад стената събуждат се заспиват
плачат и отново попадат в плена на смъртта
Сънувайки те чуват как кървейки
прелетяват отломки от бездомните
континенти

Примирихме се с войната преди
тя да приготви имуществото си
и да отпътува за родното си място
Гледаме тялото ѝ лежащо далече
в рова в лилавия цвят на орхиденте
в тиара на черния дим
Вижда се на екрана как догасва без жал
в пламъците на спасението

Наистина умеем да живеем с войната
така че не трябва да се защитаваме
Не трябва да бъдем като предците ни
които за да избягат
от собствената война
емигрираха от света
Сега те се учат в подземията
как да живеят с прострелян череп

Превод от полски: Лъчезар СЕЛЯШКИ